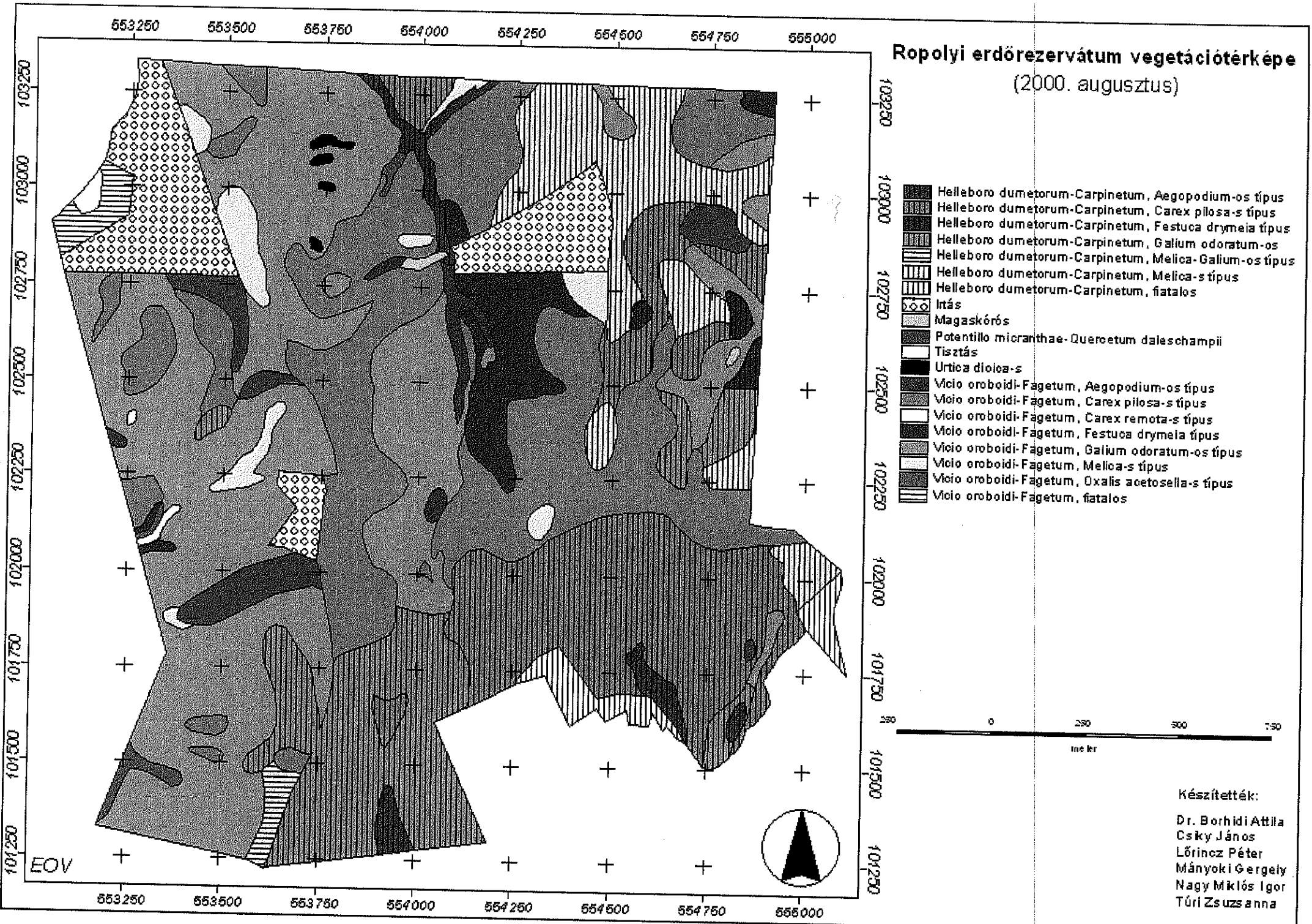


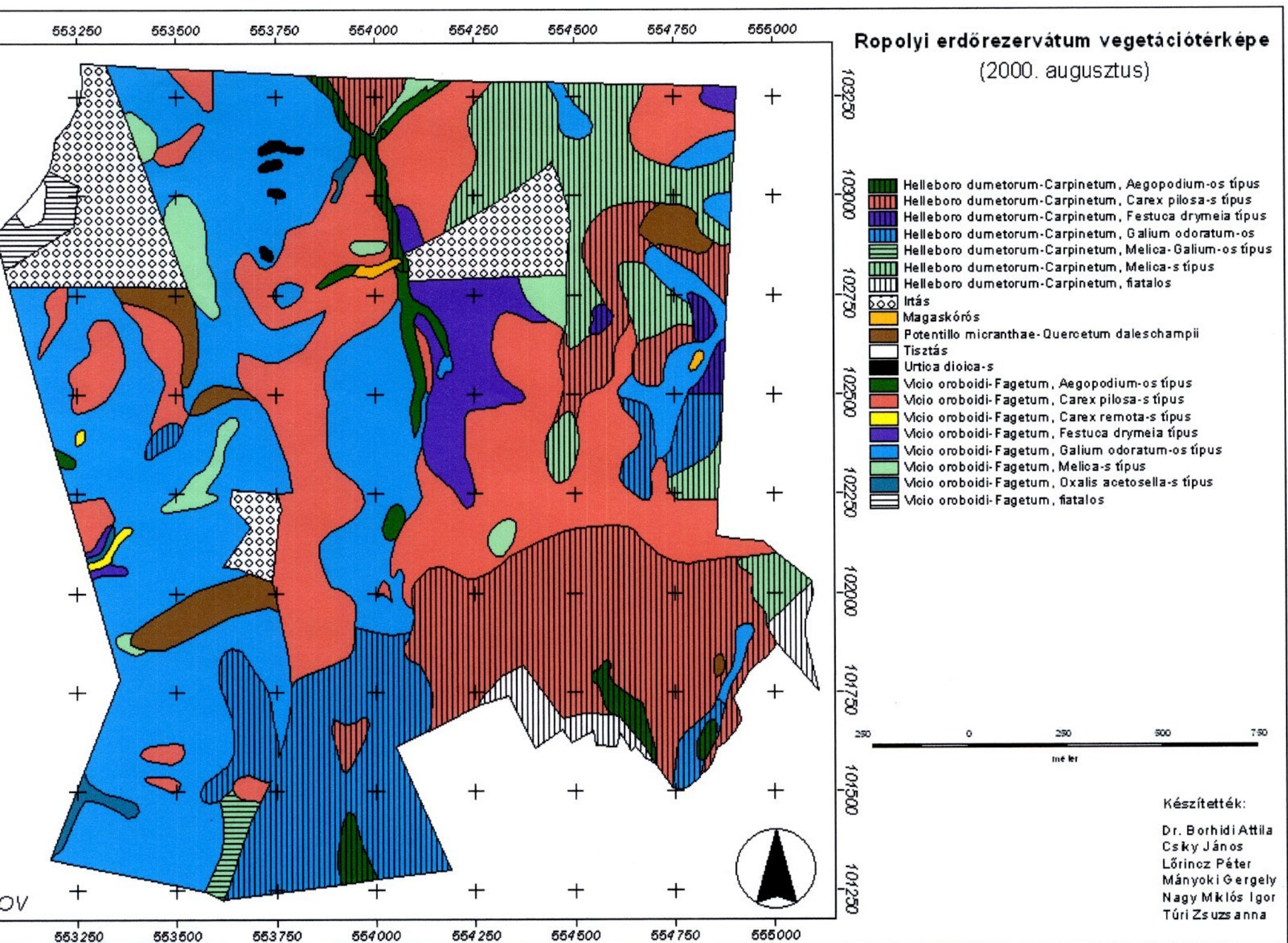
# Ropolyi erdőrezervátum vegetációtérképe (2000. augusztus)



- Helleboro dumetorum-Carpinetum, Aegopodium-os típus
- Helleboro dumetorum-Carpinetum, Carex pilosa-s típus
- Helleboro dumetorum-Carpinetum, Festuca drymeia típus
- Helleboro dumetorum-Carpinetum, Galium odoratum-os
- Helleboro dumetorum-Carpinetum, Melica-Galium-os típus
- Helleboro dumetorum-Carpinetum, Melica-s típus
- Helleboro dumetorum-Carpinetum, fiatalos
- Inás
- Magaskórós
- Potentillo micranthae-Quercetum daleschampii
- Tisztás
- Urtica dioica-s
- Vicio oroboidi-Fagetum, Aegopodium-os típus
- Vicio oroboidi-Fagetum, Carex pilosa-s típus
- Vicio oroboidi-Fagetum, Carex remota-s típus
- Vicio oroboidi-Fagetum, Festuca drymeia típus
- Vicio oroboidi-Fagetum, Galium odoratum-os típus
- Vicio oroboidi-Fagetum, Melica-s típus
- Vicio oroboidi-Fagetum, Oxalis acetosella-s típus
- Vicio oroboidi-Fagetum, fiatalos

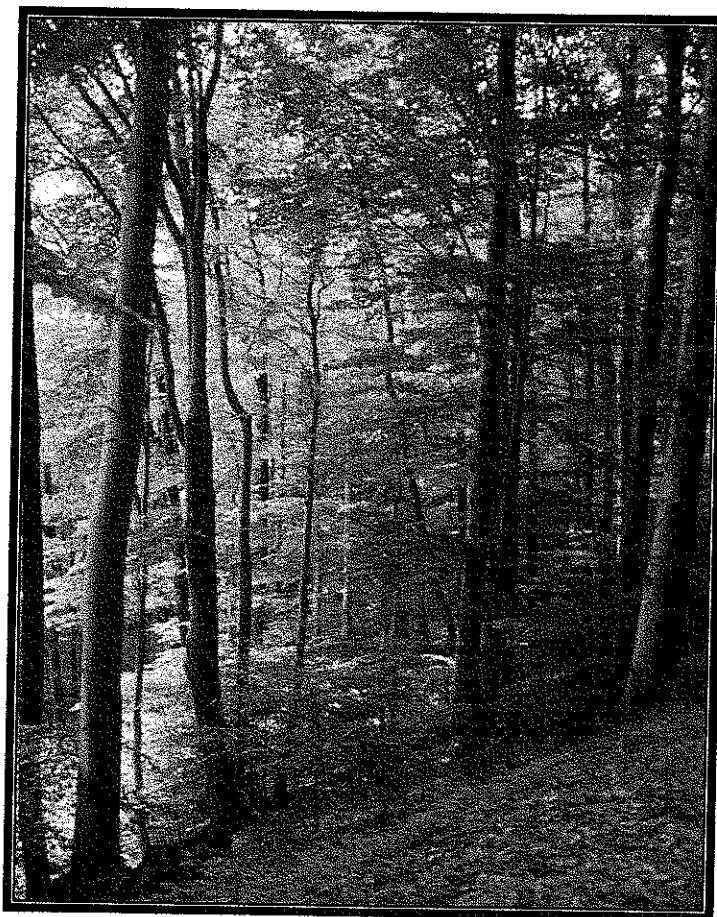
Készítették:  
 Dr. Borhidi Attila  
 Csky János  
 Lőrincz Péter  
 Mányoki Gergely  
 Nagy Miklós Igor  
 Túri Zsuzsanna





# A ROPOLYI-ERDŐ ERDŐREZERVÁTUM VEGETÁCIÓTÉRKÉPE 2000

Dr. Borhidi Attila<sup>1</sup>, Csiky János<sup>1</sup>, Lőrincz Péter<sup>1</sup>, Mányoki Gergely<sup>1</sup>,  
Nagy Miklós Igor<sup>2</sup>, Túri Zsuzsanna<sup>2</sup>



## ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNY

Írta: Csiky János<sup>1</sup>

<sup>1</sup>PTE, TTK, Biológiai Intézet, Növénytani Tsz., 7624 Pécs, Ifjúság u. 6.

<sup>2</sup>Ny-ME, Erdőmérnöki Kar, Sopron

## RÉSZLETES MÓDSZERTANI LEÍRÁS

A mellékletben átadásra kerül a Ropolyi-erdő Erdőrezervátumának vegetációtérképe A/4-es méretben kinyomtatva (**1. melléklet**), illetve annak digitális állománya (**2. melléklet**). A mellékelt lemezen a következő file-ok találhatóak meg:

Veg\_eov.avl  
Veg\_eov.dbf  
Veg\_eov.sbn  
Veg\_eov.sbx  
Veg\_eov.shp  
Veg\_eov.shx  
Veget.apr

A térképet dr. BORHIDI Attila akadémikus szakmai irányítása mellett LŐRINCZ Péter, MÁNYOKI Gergely, NAGY Miklós Igor, TÚRI Zsuzsanna és CSIKY János rajzolta.

A vegetációtérkép 2000 augusztus 16. és 19. között készült.

A terepi munkához az 1:10.000-es léptékű „Katonai sztereografikus” vetületi rendszerben készült alaptérképek „1976.X., 808-213, 803-214, 803-231, 803-232” szelvényeit használtuk fel. A topográfiai térképeket JELETAI Edit erdészeti szakfelügyelő szerezte be, s a rezervátum határait is Ő rajzolta át e térképekre. A topográfiai térképeken kívül rendelkezésünkre bocsátotta az aktuális erdészeti (üzemtervi) térképeket is.

A terepi munkához fénymásolt alaptérképeket használtunk. A fénymásolatok fölé pausz-papírt rögzítettünk, s a munka megkezdése előtt a topográfiai térképekről jól ellenőrizhető referenciapontokat (pl. területhatárok, keresztezések) rajzoltunk át az áttetsző lapra. A térképezés csatárláncban történt. A „láncszemek” közti maximális távolság 50(-100) m volt. Az egyéni térképek foltjait kb. 500 méterenként egyeztettük. A pausz-papírra grafittal (0,5 mm-es hegyvel) rajzoltunk. A sávok átfésülése után előre megbeszélte pontokon találkozáskor a térképezett foltok határait egyeztettük. A nap végén a térképezett foltokat, új térképre átrajzolva tisztáztuk. A vitás folthatárokat újra bejártuk. A terület bemutatása (JELETAI Edit és dr. BORHIDI Attila akadémikus) után az első nap a magterület Ny-i felét, a második nap a magterület és a rezervátum K-i részét, a harmadik nap a Ny-i és D-i részeket térképeztük. Minthogy a térképezők nagy része csak segéderőként volt jelen, a térképezés első napjaiban két nagyobb csoportban dolgoztunk. Az egyik csoport segéderőinek munkáját (a csatárláncban) dr. BORHIDI Attila akadémikus, míg a másik csoport tevékenységét CSIKY János koordinálta. A tisztázott térképeket CSIKY János rögzítette.

A térképezendő vegetáció típusokat dr. BORHIDI Attila akadémikus definíciói, útmutatásai alapján különítettük el. Alapvető referenciaként itt a Zselic erdőit feldolgozó (BORHIDI 1984) munka említhető. A térképezett cönotaxonómiai alapegységek különböző asszociációk szubasszociációi, erdőtípusai (pl. *Carex pilosa*-s típus), korosztályai, stádiumai (pl. fiatalos) és fáciasei (pl. *Carex remota*-s) voltak. A típusok elkülönítésének alapvető kritériuma egy-egy vezérnövény dominanciája, a fiziognómia és néhány karakterfaj jelenléte/hiánya volt. Abban az esetben, amikor a típusalkotó fajok közel azonos arányban borítottak, az ún. pizsama megoldást választottuk, azaz a két faj nevével fémjelzett újabb típust (pl. *Melica-Galium*-os típus) különítettünk el. A jelkulcsban 20 folt(vegetáció)típust különböztettünk meg.



A zselic erdeit feldolgozó referencia munkához képest magyarázatra szorulnak a „*Potentillo micranthae-Quercetum dalechampii*” néven elkülönített foltok (állományok). Ezek az erdők feltehetőleg erdészeti beavatkozások hatására kialakult szárazabb termőhelyeket jeleznek, amelyek viszonylag meredek, D-ies kitettségű lejtőkön, oldalgerinceken fordulnak elő. Jellemző rájuk, hogy a tölgyek (pl. *Quercus cerris*) uralják a lombkoronaszintet, de megtalálható itt még a *Sorbus torminalis* is. A cserjeszintben nem kis mennyiségben megjelenhet a *Fraxinus ornus*, a *Cornus mas* és az *Euonymus verrucosus*. A gyepszintben xero-mezofil, mezofil fajok uralkodnak (pl. *Melica uniflora*), de megjelenhet a *Tamus communis*, *Epipactis spp.*, *Neottia nidus-avis* és a *Cephalanthera damasonium* is. Sok helyen hatalmas telepekben találjuk itt a különböző *Rubus* fajokat.

Az „*Urtica dioica-s*” típus kisebb, mezofil (többnyire mesterséges) lékeket takar. A „magaskórós” kategória üde, vízenyős (elsősorban természetes) lékekre utal.

(Megjegyzés: a *Tilia tomentosa* térhódítását az első napokban nem térképeztük kellő pontossággal és egységességgel, így ezt a tendenciát a térképről nem lehet leolvasni, bár általánosan jellemző a vizsgálati területen.)

A vegetációtérkép digitalizálását (1:10.000-es alaptérképről) és a foltok jelkulcsrendszerének kidolgozását az Arc/Info 7.0.3 és az ArcView GIS 3.2 programok segítségével BÓDIS Katalin és CSIKY János végezte. Az eredeti állományt a megrendelők kérésére az EOVS koordinátarendszerébe készítettük el úgy, hogy az ER-TAT állományait is felhasználjuk az illesztéshez.

Pécs, 2002. november 9.

## RÉSZLETES MÓDSZERTANI LEÍRÁS

A mellékletben átadásra kerül a Ropolyi-erdő Erdőrezervátumának vegetációtérképe A/4-es méretben kinyomtatva (**1. melléklet**), illetve annak digitális állománya (**2. melléklet**). A mellékelt lemezen a következő file-ok találhatóak meg:

Veg\_eov.avl  
Veg\_eov.dbf  
Veg\_eov.sbn  
Veg\_eov.sbx  
Veg\_eov.shp  
Veg\_eov.shx  
Veget.apr

A térképet dr. BORHIDI Attila akadémikus szakmai irányítása mellett LŐRINCZ Péter, MÁNYOKI Gergely, NAGY Miklós Igor, TÚRI Zsuzsanna és CSIKY János rajzolta.

A vegetációtérkép 2000 augusztus 16. és 19. között készült.

A terepi munkához az 1:10.000-es léptékű „Katonai sztereografikus” vetületi rendszerben készült alaptérképek „1976.X., 808-213, 803-214, 803-231, 803-232” szelvényeit használtuk fel. A topográfiai térképeket JELETAI Edit erdészeti szakfelügyelő szerezte be, s a rezervátum határait is Ő rajzolta át e térképekre. A topográfiai térképeken kívül rendelkezésünkre bocsátotta az aktuális erdészeti (üzemtervi) térképeket is.

A terepi munkához fénymásolt alaptérképeket használtunk. A fénymásolatok fölé pausz-papírt rögzítettünk, s a munka megkezdése előtt a topográfiai térképekről jól ellenőrizhető referenciapontokat (pl. területhatárok, kereszteződések) rajzoltunk át az áttetsző lapra. A térképezés csatárláncban történt. A „láncszemek” közti maximális távolság 50(-100) m volt. Az egyéni térképek foltjait kb. 500 méterenként egyeztettük. A pausz-papírra grafittal (0,5 mm-es hegytel) rajzoltunk. A sávok átfésülése után előre megbeszélte pontokon találkozáskor a térképezett foltok határait egyeztettük. A nap végén a térképezett foltokat, új térképre átrajzolva tisztáztuk. A vitás folthatárokat újra bejártuk. A terület bemutatása (JELETAI Edit és dr. BORHIDI Attila akadémikus) után az első nap a magterület Ny-i felét, a második nap a magterület és a rezervátum K-i részét, a harmadik nap a Ny-i és D-i részeket térképeztük. Minthogy a térképezők nagy része csak segéderőként volt jelen, a térképezés első napjaiban két nagyobb csoportban dolgoztunk. Az egyik csoport segéderőinek munkáját (a csatárláncban) dr. BORHIDI Attila akadémikus, míg a másik csoport tevékenységét CSIKY János koordinálta. A tisztázott térképeket CSIKY János rögzítette.

A térképezendő vegetáció típusokat dr. BORHIDI Attila akadémikus definíciói, útmutatásai alapján különítettük el. Alapvető referenciaként itt a Zselic erdőit feldolgozó (BORHIDI 1984) munka említhető. A térképezett cönotaxonómiai alapegységek különböző asszociációk szubasszociációi, erdőtípusai (pl. *Carex pilosa*-s típus), korosztályai, stádiumai (pl. fiatalos) és fáciasei (pl. *Carex remota*-s) voltak. A típusok elkülönítésének alapvető kritériuma egy-egy vezérnövény dominanciája, a fiziognómia és néhány karakterfaj jelenléte/hiánya volt. Abban az esetben, amikor a típusalkotó fajok közel azonos arányban borítottak, az ún. pizsama megoldást választottuk, azaz a két faj nevével fémjelzett újabb típust (pl. *Melica-Galium*-os típus) különítettünk el. A jelkulcsban 20 folt(vegetáció)típust különböztettünk meg.

A zselic erdeit feldolgozó referencia munkához képest magyarázatra szorulnak a „*Potentillo micranthae-Quercetum dalechampii*” néven elkülönített foltok (állományok).

Ezek az erdők feltehetőleg erdészeti beavatkozások hatására kialakult szárazabb termőhelyeket jeleznek, amelyek viszonylag meredek, D-ies kitettségű lejtőkön, oldalgerinceken fordulnak elő. Jellemző rájuk, hogy a tölgyek (pl. *Quercus cerris*) uralják a lombkoronaszintet, de megtalálható itt még a *Sorbus torminalis* is. A cserjeszintben nem kis mennyiségben megjelenhet a *Fraxinus ornus*, a *Cornus mas* és az *Euonymus verrucosus*. A gyepszintben xero-mezofil, mezofil fajok uralkodnak (pl. *Melica uniflora*), de megjelenhet a *Tamus communis*, *Epipactis spp.*, *Neottia nidus-avis* és a *Cephalanthera damasonium* is. Sok helyen hatalmas telepekben találjuk itt a különböző *Rubus* fajokat.

Az „*Urtica dioica*-s” típus kisebb, mezofil (többnyire mesterséges) lékeket takar. A „magaskórós” kategória üde, vizenyős (elsősorban természetes) lékekre utal.

(Megjegyzés: a *Tilia tomentosa* térhódítását az első napokban nem térképeztük kellő pontossággal és egységességgel, így ezt a tendenciát a térképről nem lehet leolvasni, bár általánosan jellemző a vizsgálati területen.)

A vegetációtérkép digitalizálását (1:10.000-es alaptérképről) és a foltok jelkulcsrendszerének kidolgozását az Arc/Info 7.0.3 és az ArcView GIS 3.2 programok segítségével BÓDIS Katalin és CSIKY János végezte. Az eredeti állományt „Katonai-sztereografikus” rendszerben digitalizáltuk, ám a megrendelők kérésére azt az EOV koordinátarendszerébe fordítottuk át.

kecskés el, így lesz  
az ER-TAT állományait is átvittük  
az idelendőkre

Pécs, 2002. november 9.